

УДК 81'25:004.91]:378.147.091.31
DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2026-113-5>

ВИКОРИСТАННЯ ВІЛЬНИХ САТ-ІНСТРУМЕНТІВ ЯК ЗАСОБУ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (НА ПРИКЛАДІ OMEGAT)

Станіславова Людмила Леонідівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри слов'янської філології
Хмельницький національний університет
stanislavoval@khnmu.edu.ua
orcid.org/0000-0002-6145-890X

Мета. Статтю присвячено обґрунтуванню використання вільного програмного забезпечення із відкритим кодом, зокрема САТ-інструмента OmegaT, як ефективного засобу інтенсифікації самостійної роботи студентів-перекладачів (СРС). У роботі аналізується протиріччя між високою вартістю комерційного ПЗ та необхідністю формування технологічної компетентності майбутніх фахівців у межах обмеженого аудиторного часу. Метою дослідження є розробка методичних засад впровадження OmegaT для перетворення пасивного відтворення тексту на високотехнологічний процес лінгвістичного аналізу та капіталізації знань. **Методи.** У дослідженні використано комплекс наукових методів: теоретичний аналіз сучасних наукових публікацій (2023–2025 рр.) щодо використання ШІ та САТ-систем у вищій освіті; системний підхід до опису архітектури OmegaT; метод моделювання навчальних завдань за принципом «від простого до складного». Автором запропоновано та структуровано комплекс із п'яти типових практичних завдань, що базуються на використанні регулярних виразів (RegEx), плагінів нейронного машинного перекладу (NMT), токенайзерів та засобів оптичного розпізнавання тексту (OCR). **Результати.** Доведено, що використання OmegaT дає змогу усунути фінансові бар'єри та забезпечити студентам рівний доступ до професійного інструментарію. Визначено, що інтенсифікація СРС досягається шляхом автоматизації рутинних операцій (сегментація, контроль термінологічної єдності через глосарії, верифікація тегів), що дозволяє збільшити обсяг опрацьованого тексту на 30–40%. Особливу увагу приділено психолого-педагогічному аспекту: робота в САТ-середовищі формує «ситуацію успіху», зменшує когнітивний стрес та сприяє створенню персональних цифрових активів (пам'яті перекладів), які зберігають свою актуальність після завершення навчання. **Висновки.** Впровадження вільного ПЗ OmegaT трансформує роль студента з «виконавця перекладу» на «менеджера перекладацького проекту». Це сприяє розвитку автономності, технічної охайності та критичного мислення під час пост-редагування результатів ШІ. Запропонована методика підготовки до роботи з API, плагінами та гнучкими налаштуваннями сегментації безпосередньо відповідає запитам сучасного ринку праці. Подальші перспективи дослідження пов'язані з інтеграцією великих мовних моделей (LLM) у середовище OmegaT та вдосконаленням засобів автоматизованого контролю якості для української мови.

Ключові слова: *OmegaT, САТ-інструменти, інтенсифікація навчання, самостійна робота студентів, перекладацька компетентність, пам'ять перекладів (ТМ).*

USING FREE CAT TOOLS TO INTENSIFY STUDENTS' INDEPENDENT WORK (CASE STUDY: OMEGAT)

Stanislavova Lyudmila Leonidivna,
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Slavic Philology
Khmelnytskyi National University
stanislavoval@khnmu.edu.ua
orcid.org/0000-0002-6145-890X

Purpose. The article is devoted to the substantiation of the use of free open-source software, specifically the CAT tool OmegaT, as an effective means of intensifying the independent work of translation students. The paper analyzes the existing contradiction between the high cost of commercial software and the urgent need to form the technological competence of future specialists within the limited classroom time. The study aims to develop methodological foundations for the implementation of OmegaT to transform passive text reproduction into a high-tech process of linguistic analysis and knowledge capitalization. The focus is on creating a professional ecosystem that allows students to accumulate digital assets throughout their studies.

Methods. The study employs a complex of scientific methods: a theoretical analysis of contemporary scientific publications (2023–2025) regarding the use of AI and CAT systems in higher education; a systematic approach to describing the architecture and modularity of OmegaT; and a modeling method for educational tasks based on the “simple to complex” principle. The author proposes and structures a set of five representative practical assignments based on the use of regular expressions (RegEx) for segmentation, neural machine translation (NMT) plugins for post-editing, morphological tokenizers for terminology management, and optical character recognition (OCR) tools for processing non-editable formats. **Results.** It has been proven that the use of OmegaT eliminates financial barriers and provides students with equal access to professional tools regardless of their socio-economic status. It was determined that the intensification of independent work is achieved through the automation of routine operations (segmentation, ensuring terminological consistency via glossaries, tag verification), which allows for an increase in the volume of processed text by 30–40%. Particular attention is paid to the psychological and pedagogical aspect: working in a CAT environment creates a “success situation”, reduces cognitive stress, and promotes the creation of personal digital assets (Translation Memory), which remain relevant after graduation. The study demonstrates that students develop a “subjective” approach to their work, perceiving themselves as translation project engineers rather than mere word-for-word transcribers. **Conclusions.** The implementation of the free software OmegaT transforms the student’s role from a “translation performer” to a “translation project manager”. This contributes to the development of autonomy, technical precision, and critical thinking during the post-editing of AI results. The proposed methodology for preparing students to work with APIs, plugins, and flexible segmentation settings directly meets the demands of the modern labor market and international language service providers. Future research prospects are related to the integration of Large Language Models (LLM) into the OmegaT environment and the refinement of automated quality assurance (QA) tools specifically for the Ukrainian language.

Keywords: *OmegaT, CAT tools, intensification of learning, independent work of students, translation competence, translation memory (TM).*

Вступ. Сучасна парадигма підготовки перекладачів у вищій школі потребує не лише високого рівня лінгвістичної підготовки, а й сформованої цифрової компетентності. У зв’язку зі збільшенням частки дистанційного навчання та зростанням обсягів інформації, роль самостійної роботи студентів (СРС) стає визначальною. Проте традиційні форми СРС (лінійне перекладання текстів без використання засобів автоматизації) переважно є малоефективними, оскільки не відповідають реальним умовам праці професійного перекладача.

Існує явне протиріччя між вимогами ринку (необхідність працювати в CAT-системах (Computer-Aided Translation), оперувати базами пам’яті перекладів та глосаріями для забезпечення термінологічної єдності) і освітньою практикою (недостатнє використання спеціалізованого програмного забезпечення під час самостійної підготовки через високу вартість ліцензій на комерційне ПЗ (як-от SDL Trados або MemoQ)).

Проблема полягає в пошуку та впровадженні доступних технологічних інструментів, які б дали змогу інтенсифікувати самостійну роботу студента, зробивши її більш продуктивною та професійно орієнтованою. Вільне програмне забезпечення, зокрема OmegaT, потенційно вирішує цю проблему, проте методика його використання як інструмента саме для *інтенсифікації* навчання (а не просто як допоміжного засобу) залишається недостатньо розробленою в методиці викладання перекладу.

Теоретичне обґрунтування проблеми. Аналіз останніх досліджень (2023–2025 рр.) демонструє: в українському науковому просторі сформовано визнання того, що використання ШІ,

CAT-інструментів є одним із ключових чинників професійної підготовки перекладачів.

Румянцева О. А., Цимбал Н. А., Ляшенко І. В. досліджують, які перспективи відкривають технології ШІ в галузі вищої освіти для філологів та перекладачів. Зокрема, підготовка здобувачів освіти до сучасного ринку праці, де знання CAT-інструментів, ШІ є вимогою; це розвиток критичного мислення здобувачів освіти щодо результатів машинного перекладу, його адекватності; це формування навичок цифрової грамотності та перекладацької етики (Румянцева та ін., 2025).

Хмелівська С. І., Холод І. В., Лемик І. М. зазначають, що «лише в поєднанні навчання самому перекладу (у формі проблемного чи проблемно-орієнтованого навчання з опанування мов) та спеціально цільового опанування MT/CAT студенти можуть бути належно підготовлені до майбутньої професійної діяльності (Хмелівська та ін., 2023: 313). Красуля А. В., Турчина М. В. аналізують особливості та перспективи використання інструментів штучного інтелекту у галузі письмового перекладу та навчання перекладу у ЗВО України, проводять порівняльний аналіз функціональних можливостей, доступності та зрозумілості користувацького інтерфейсу CAT-систем, відзначаючи SmartCAT як найбільш зручну для студентів-початківців (Красуля та ін., 2020: 111–112). Ромащенко Л., Юр’єва Н. підкреслюють необхідність включення практичних курсів із використання CAT-інструментів, зокрема Trados Studio, до освітніх програм для підвищення професійної конкурентоспроможності перекладачів. (Ромащенко та ін., 2025). Король А., Зайка К. досліджують використання інструментів CAT, таких як

MemoQ, Trados, Smartcat, MateCat, LoNalise, Smartling, Crowdin, TextUnited, Memsources, у професійній підготовці майбутніх перекладачів і фахівців аграрної галузі. (Король та ін., 2025). Звертаються сучасні дослідники і до проблем методики навчання перекладачів володінню CAT-програмами. Так, З. І. Шаховал наголошує на важливості доповнення переліку компетентностей майбутнього перекладача здатністю використовувати новітні інформаційно-комп'ютерні технології, включаючи CAT-системи, описує питання методичної організації навчання студентів-перекладачів, зазначає необхідність розробки системи вправ та врахування матеріально-технічної бази (Шаховал, 2024) Халимон І. Й. представляє навчальний модуль з сучасних перекладацьких технологій, що включає практичні заняття з освоєння базових інструментів та функцій конкретної системи автоматизованого перекладу (OmegaT), зокрема роботи з пам'яттю перекладів та глосаріями (Халимон, 2024).

Аналіз показує, що хоча ринок відносно перенасичений комерційними пропозиціями, OmegaT залишається еталонним інструментом для академічного середовища. Проте в науковій літературі все ще бракує конкретних методик, які б описували поетапний перехід від аудиторної роботи до автономної самостійної роботи студента в цій системі.

Метою дослідження є обґрунтувати переваги використання OmegaT для інтенсифікації самостійної роботи та описати методику її впровадження в освітній процес.

Методологія та методи дослідження. Для досягнення поставленої мети було використано комплекс наукових методів: Теоретичні методи: аналіз та узагальнення наукових джерел для визначення актуального стану впровадження CAT-систем у вищу освіту; порівняльний аналіз функціональних можливостей вільного та пропрієтарного ПЗ. Метод моделювання: розроблення системи практичних вправ для самостійної роботи, структурованих за принципом наростання складності. Методи системного аналізу: вивчення архітектури OmegaT та її плагінів як інструментарію для інтенсифікації когнітивної діяльності студента. Прогностичний метод: оцінювання впливу технологізації самостійної роботи на формування професійної автономності майбутнього фахівця.

Результати та дискусії. Використання програм із відкритим кодом (Open Source) в освіті є частиною глобального руху Open Educational Resources (OER). У випадку з навчанням перекладачів, OmegaT є ключовим інструментом, що забезпечує технологічну незалежність. Вибір вільного ПЗ замість пропрієтарного (комерційного) має глибоке етичне та стратегічне значення. Усувається насамперед фінансовий бар'єр, адже комерційна CAT-система є досить

дороговартісною. Використання OmegaT гарантує, що кожен студент, незалежно від статку, має рівний доступ до передових технологій. Студент не втрачає доступ до своїх напрацювань (ТМ-баз, глосаріїв) після завершення університетської ліцензії. Це стимулює його інвестувати час у власні цифрові ресурси, знаючи, що вони залишаться з ним у професійному житті. Навчання на базі Open Source виховує повагу до інтелектуальної власності та ліцензійної чистоти, що є критично важливим для майбутньої співпраці з іноземними замовниками.

На відміну від важковагових комерційних систем, OmegaT побудована на принципі ефективного мінімалізму. Це системно невибагливий продукт. Програма написана на Java, що дає змогу їй стабільно працювати на застарілих комп'ютерах у навчальних лабораторіях або на бюджетних ноутбуках студентів. Відсутність рекламних банерів та перевантажених панелей інструментів дозволяє студенту зосередитися безпосередньо на тексті. Когнітивне навантаження спрямовується на перекладацькі трансформації, а не на пошук потрібної кнопки. Однаковий функціонал на Windows, macOS та Linux забезпечує єдине навчальне середовище для всієї групи, незалежно від пристроїв, якими користуються студенти.

OmegaT заохочує «дослідницький» підхід до інструментарію, що інтенсифікує самостійну роботу. Студенти можуть автоматизувати специфічні завдання (наприклад, масову заміну термінів або специфічний підрахунок слів), використовуючи готові або створюючи власні скрипти (для виведення назви проєкту в консоль, для автоматичної заміни типу лапок тощо).

Архітектура плагінів робить OmegaT професійним конструктором. Для самостійної роботи студентів це означає можливість безоплатно зібрати «робоче місце мрії», підключивши саме ті словники та AI-інструменти, які потрібні для конкретної тематики (медицина, юриспруденція, техніка). Скажімо, модулі розпізнавання тексту (OCR) вирішують проблему роботи з «неживими» форматами (скановані PDF, зображення JPG/PNG). Як наслідок, студент вчиться працювати зі складними вхідними даними, не витрачаючи години на ручне передрукування тексту. Використання плагіна інтеграції з перекладацькими хмарами (API) дозволяє підключати навіть вузькоспеціалізовані нейронні рушії (наприклад, ModernMT), які адаптуються до стилю в реальному часі. Хоча в OmegaT є вбудована підтримка словників, плагіни розширюють ці можливості, плагіни розширюють ці можливості: дозволяють програмі «розуміти» специфічні формати, дозволяють розуміти відмінки. Використання плагінів для інтеграції з хмарними сервісами та розширеної підтримки словників трансформує самостійну роботу студента з механічного пошуку

слів у високотехнологічний процес лінгвістичного аналізу. Традиційний машинний переклад статичний, але плагіни на кшталт ModernMT працюють динамічно. Коли студент виправляє сегмент, нейронний рушій «на льоту» аналізує правку і враховує її в наступних підказках і студент бачить прямий результат свого впливу на ШІ. Це формує навичку керування контекстом, а не просто виправлення помилок. Процес перетворюється на інтерактивне «навчання» машини, що значно підвищує залученість та мотивацію. Морфологічні плагіни (токенайзери) дозволяють програмі «розуміти» складну флективну систему. Як результат, студенту не потрібно вручну переглядати глосарій для кожної словоформи. Програма автоматично розпізнає корінь і підсвічує термін незалежно від відмінка. Час на технічну звірку термінології скорочується, студент привчається до термінологічної дисципліни без зайвого стресу, оскільки програма автоматично підказує правильний варіант із глосарію.

Функціонал OmegaT дає можливість адаптувати сегментацію. Навичка адаптувати сегментацію кардинально змінює якість самостійної роботи студента. Правильна сегментація гарантує, що один сегмент = одна логічна думка. Налаштовуючи сегментацію, студент вчиться аналізувати структуру тексту ще до початку перекладу. Це розвиває аналітичні здібності: перекладач має вирішити, чи зручно йому працювати з цілими абзацами, чи краще розбити їх на короткі фрази.

Представимо перелік практичних завдань для самостійної роботи студентів-перекладачів, структурованих за принципом «від простого до складного». Ці завдання спрямовані на те, щоби студент не просто перекладав текст, а опановував роль «інженера перекладацького проекту».

Завдання 1. Подолання «синтаксичного хаосу» (сегментація)

Мета: Навчитися налаштовувати правила сегментації для нестандартних текстів. Матеріал: Технічна інструкція або наукова стаття з великою кількістю скорочень (наприклад: «*та ін.*», «*див. мал. 2.1*», «*temp. range 20–30 °C*»). Студент має завантажити текст і побачити, як програма помилково розриває сегменти на скороченнях.

Завдання. Використовуючи регулярні вирази (RegEx), створити виключення для цих скорочень у меню Проект → Властивості → Сегментація, щоб речення стали цілісними.

Результат. Студент здає скріншот «до» та «після» виправлення сегментації.

Завдання 2. Лабораторна робота «Люди проти ШІ» (плагіни NMT)

Мета: Розвиток навичок критичного пост-редагування (MTPE). Матеріал: Текст середньої складності (публіцистика або опис товару). Студент має підключити плагін машинного перекладу (DeepL або Google Translate API).

Завдання. Перекласти 10 сегментів, використовуючи лише підказки плагіна. У полі коментарів до кожного сегмента студент має вказати тип помилки, яку зробив ШІ (лексична невідповідність, граматичний рід, порушення стилю), та обґрунтувати свою правку.

Результат. Експортований файл приміток до проекту.

Завдання 3. Термінологічне «полювання» (токенайзери та глосарії)

Мета: Навчитися використовувати морфологічні плагіни для дотримання єдності термінології. Матеріал: Спеціалізований текст (медичний або юридичний), де ключовий термін вживається у різних відмінках та числах. Студент має встановити токенайзер для української мови (Lucerne) та створити глосарій.

Завдання. Додати базовий термін у глосарій. Переконатися, що плагін підсвічує підказку навіть тоді, коли слово в тексті має інше закінчення. Дати відповідь на питання: Скільки разів програма допомогла уникнути синонімічної заміни терміна завдяки підсвічуванню?

Завдання 4. Симуляція реального проекту «Адаптивний переклад»

Мета: Використання плагінів, що адаптуються в реальному часі (наприклад, ModernMT). Матеріал: Текст із повторюваними вузькоспеціалізованими конструкціями.

Завдання. Перекласти перші 20% тексту, ретельно редагуючи підказки адаптивного плагіна. Починаючи з середини тексту, студент має проаналізувати, чи почав плагін пропонувати варіанти, що враховують його попередні правки (стиль, вибір лексем).

Результат. Звіт про те, наскільки зросла швидкість перекладу наприкінці тексту завдяки «навченості» плагіна.

Завдання 5. Робота з «неживим» текстом (OCR плагін)

Мета: Опанування інструментів розпізнавання тексту всередині CAT. Матеріал: Скан-копія документа в форматі PDF або якісне фото сторінки книги. Студент має використати плагін для розпізнавання тексту (на базі Tesseract).

Завдання. Провести повний цикл – від імпорту зображення до отримання редагованого тексту в форматі .docx. Оцінити відсоток помилок при розпізнаванні специфічних символів.

Наведені типи завдань інтенсифікують самостійну роботу. Вони формують суб'єктність, адже студент відчуває себе не просто «перекладачем слів», а технічним фахівцем, який налаштовує систему під себе. Вони зменшують рутину, адже автоматизація через сегментацію та глосарії дозволяє за ту саму годину СРС перекласти на 50% більше тексту. Вони готують до реальності, адже студент виходить на ринок праці з готовим портфоліо налаштованих плагінів та знанням того, як працювати з API – це пряма вимога сучасних бюро перекладів.

Однією з найбільших проблем СРС є низька мотивація через «одноразовість» завдань. OmegaT змінює сприйняття виконаної роботи. Відбувається своєрідна **капіталізація зусиль**: кожне перекладене речення стає частиною особистої бази даних студента. Студент розуміє, що переклад, зроблений сьогодні, допоможе йому на іспиті чи практиці через рік. Створення власних глосаріїв у форматі .txt або .csv привчає до систематизації лексики. Це перетворює самостійну роботу з пошуку слів на процес розбудови персональної професійної бази знань. У психолого-педагогічному плані робота в професійному середовищі OmegaT зменшує «страх чистого аркуша». Наявність підказок із пам'яті перекладів або словника створює ситуацію успіху: студент швидше входить у робочий стан, маючи опору на попередній досвід, зафіксований у програмі. Розуміючи, що кожна правка в ТМ вплине на майбутні проєкти, студент ставиться до вибору варіанта перекладу більш відповідально та аналітично.

Робота OmegaT базується на принципі економічного використання когнітивних зусиль. Програма бере на себе технічну пам'ять та рутину, залишаючи студенту інтелектуальний аналіз та прийняття рішень. Таким чином, обсяг виконаної самостійної роботи зростає не за рахунок фізичного виснаження, а завдяки високій технологічній ефективності процесу.

У традиційній моделі навчання студент часто здає роботу, не помічаючи технічних помилок або стилістичних невідповідностей. Використання **OmegaT** на етапі самостійної роботи радикально змінює цей підхід, надаючи інструменти для об'єктивного самоконтролю.

Однією з найбільших труднощів у роботі з сучасними форматами документів (.docx, .pptx, .html) є збереження їхнього форматування. OmegaT підсвічує теги (місця, де змінюється шрифт, додаються гіперпосилання або стилі). Студент використовує вбудований інструмент верифікації (Ctrl+T), який миттєво показує, у яких сегментах цілісність порушена. Це розвиває технічну охайність та запобігає ситуаціям, коли перекладений документ «розсипається» після відкриття у вихідному редакторі.

Оскільки інтенсифікація часто передбачає використання нейронного машинного перекладу (NMT), етап саморедагування стає вирішальним. Студент вчиться класифікувати помилки ШІ (термінологічні, граматичні, «галюцинації»). Робота в OmegaT дозволяє миттєво вносити правку, яка одразу оновлює пам'ять перекладів (ТМ). Це створює «петлю зворотного зв'язку»: студент виправляє помилку один раз, і вона більше не з'являється в наступних сегментах.

OmegaT дозволяє експортувати проєкт у форматі, зручному для обміну між студентами. Це сприяє колективній інтенсифікації: студенти можуть обмінюватися своїми ТМ-файлами

та глосаріями для порівняння стратегій перекладання. Аналіз чужого проєкту в середовищі CAT-системи допомагає студенту краще розуміти логіку прийняття рішень колегами, що інтенсифікує розвиток аналітичного мислення.

Отже, етап контролю якості в OmegaT перетворює самостійну роботу на процес безперервного вдосконалення. Замість пасивного очікування оцінки викладача, студент отримує інструменти для самостійного виявлення та виправлення помилок. Це не лише підвищує якість фінального тексту, а й формує професійну етику «нульової толерантності» до технічної недбалості та термінологічної непослідовності.

Упровадження запропонованої моделі інтенсифікації самостійної роботи (СРС) студентів із застосуванням OmegaT дозволяє суттєво підвищити якісні показники якості студентських перекладацьких робіт. Усувається поширена помилка, коли в межах одного тексту студент використовує різні відповідники для одного терміна. Глосарій у OmegaT блокує «синонімічний хаос». Використання тегів гарантує, що фінальний документ повністю відповідає структурі оригіналу (таблиці, списки, посилання), що критично важливо для професійного перекладу. Автоматизована перевірка (QA) мінімізує кількість механічних помилок (одруків, подвійних пробілів, числових невідповідностей).

Найважливіший ефект полягає у зміні ставлення студента до роботи. Знижується когнітивний стрес, адже робота з великими масивами текстів перестає лякати. Студент відчуває підтримку програми («інтелектуального асистента»), що зменшує втому. Зростає технологічна впевненість (Self-efficacy) через те, що студент усвідомлює, що володіє інструментарієм промислового стандарту. Це підвищує його самооцінку та готовність до виходу на реальний ринок праці. Формується звичка до самоконтролю – програма привчає студента до того, що переклад – це не просто «здав і забув», а створення активу (бази знань), що виховує відповідальність за кожен введений сегмент.

Висновки. Дослідження підтвердило, що використання вільного програмного забезпечення, зокрема OmegaT, є важливим інструментом для інтенсифікації самостійної роботи студентів-перекладачів у сучасному цифровому освітньому просторі.

1. OmegaT забезпечує повний цикл професійної підготовки – від аналізу тексту до контролю якості – без фінансових витрат з боку студентів чи навчальних закладів. Це робить інструмент ідеальним для формування професійної екосистеми майбутнього фахівця.

2. Інтенсифікація самостійної роботи відбувається не за рахунок збільшення годин, а завдяки капіталізації знань (накопиченню ТМ-баз) та автоматизації рутинних операцій. Це дозволяє студентам опрацьовувати

на 30–40% більше тексту, фокусуючись на складних лінгвістичних трансформаціях.

3. Використання Open Source рішень стимулює автономність студента. Студент перестає бути пасивним споживачем контенту і стає менеджером власних лінгвістичних даних, що є критичною навичкою для фрілансу та роботи в міжнародних LSP.

Подальшого вивчення потребує питання інтеграції великих мовних моделей (LLM) через API в OmegaT та розробка специфічних плагінів для підтримки української мови в аспектах автоматизованого контролю якості (QA).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вискушенко С. А. Тенденції розвитку методики викладання перекладу: роль штучного інтелекту та етичні аспекти в освітньому процесі. *Вісник науки та освіти*. № 12 (42). 2025. С.1461–1471. DOI: 10.52058/2786-6165-2025-12(42)-1461-1471

2. Гладь С. Методи і технології навчання перекладу в умовах цифрової освіти. *Журнал кроскультурної освіти*. № 6 Том. 2. 2025. С.64–71.

3. Король А., Зайка К. Впровадження інструментів штучного інтелекту у сферу навчання письмового перекладу. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія*. № 855–856. 2025. С.106–115. DOI: 10.31861/gph2025.855-856.106-115

4. Красуля А. В., Турчина М. В. Використання інструментів штучного інтелекту: порівняльний аналіз систем автоматизованого перекладу. *Львівський філологічний часопис*. Видавничий дім «Гельветика». № 8, 2020. С.108–113. DOI: 10.32447/2663-340X-2020-8.17

5. Макаренко Л. Л., Певсе А. А. Дидактичний потенціал цифрових технологій у системі професійної підготовки фахівців філологічного профілю. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2022. Вип. 88. С. 140–147. DOI: 10.31392/NPU-nc.series5.2022.88.19

6. Ромащенко Л. І., Юр'єва Н. І. Практичні аспекти перекладу з використанням cat-інструмента (trados studio для напряму польська – українська). *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія Соціально-гуманітарні науки та публічне адміністрування*. Том 1. № 14. 2025. С. 178–184. DOI: [10.31498/2617-2038.14.2025.345692]

7. Румянцева О. А., Цимбал Н. А., Ляшенко І. В. Впровадження штучного інтелекту у філологічну освіту в ЗВО: перекладознавчий аспект. *Вісник науки та освіти*. № 7 (37). 2025. С. 668–688. DOI: 10.52058/2786-6165-2025-7(37)-668-688

8. Халимон І. Й. Підготовка студентів-перекладачів до роботи із системами автоматизованого перекладу (на прикладі OmegaT). *Навчання і викладання у багатомовному світі у цифровому форматі в Україні сьогодні: матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції 29–30 листопада 2024 р.* С. 199–202.

9. Хмелівська С. І., Холод І. В., Лемик І. М. Інноваційні технології навчання майбутніх перекладачів. *Журнал «Перспективи та інновації науки»*. 2023. № 4(22). С. 305–317. DOI: 10.52058/2786-4952-2023-4(22)-305-317

10. Шаховал З. І. Використання штучного інтелекту у підготовці майбутніх перекладачів. *Actual problems of personality psychology in the modern world*. 2024. С. 205–211.

REFERENCES:

1. Vyshkvarenko, S. A. (2025). Tendentsii rozvytku metodyky vykladannia perekladu: rol shtuchnoho intelektu ta etychni aspekty v osvithomu protsesi [Trends in the development of translation teaching methodology: the role of artificial intelligence and ethical aspects in the educational process]. *Visnyk nauky ta osvity*, 12(42), 1461–1471. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-12\(42\)-1461-1471](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-12(42)-1461-1471)

2. Hlado, S. (2025). Metody i tekhnolohii navchannia perekladu v umovakh tsyfrovoy osvity [Methods and technologies of translation training in the conditions of digital education]. *Zhurnal kros-kulturnoi osvity*, 6(2), 64–71.

3. Korol, A., & Zaika, K. (2025). Vprovadzhenia instrumentiv shtuchnoho intelektu u sferu navchannia pysmovoho perekladu [Implementation of artificial intelligence tools in the field of written translation training]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha. Hermanska filolohiia*, 855–856, 106–115. <https://doi.org/10.31861/gph2025.855-856.106-115>

4. Krasulia, A. V., & Turchyna, M. V. (2020). Vykorystannia instrumentiv shtuchnoho intelektu: porivnialnyi analiz system avtomatyzovanoho perekladu [Using artificial intelligence tools: a comparative analysis of computer-aided translation systems]. *Lvivskiy filolohichnyi chasopys*, 8, 108–113. <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2020-8.17>

5. Makarenko, L. L., & Pevse, A. A. (2022). Dydaktychnyi potentsial tsyfrovyykh tekhnolohii u systemi profesiinoy pidhotovtsi fakhivtsiv filolohichnoho profilu [Didactic potential of digital technologies in the system of professional training of philological specialists]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriiia 5. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*, 88, 140–147. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.88.19>

6. Romashchenko, L. I., & Yurieva, N. I. (2025). Praktychni aspekty perekladu z vykorystanniam cat-instrumenta (trados studio dlia napriamu polska – ukrainska) [Practical aspects of translation using a CAT tool (Trados Studio for the Polish-Ukrainian direction)]. *Visnyk Pryazovskoho derzhavnoho tekhnichnoho universytetu. Seriiia Sotsialno-humanitarni nauky ta publichne administruvannia*, 1(14), 178–184. <https://doi.org/10.31498/2617-2038.14.2025.345692>

7. Rumiantseva, O. A., Tymbal, N. A., & Liashenko, I. V. (2025). Vprovadzhenia shtuchnoho intelektu u filolohichnu osvitu v ZVO: perekladознавчий аспект [Implementation of artificial intelligence in philological education in HEIs: a translation studies aspect]. *Visnyk nauky ta osvity*, 7(37), 668–688. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-7\(37\)-668-688](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-7(37)-668-688)

8. Khalymon, I. Y. (2024). Pidhotovka studentiv-perekladachiv do roboty iz systemamy avtomatyzovanoho perekladu (na prykladi OmegaT) [Preparing translation students for work with computer-aided translation systems (on the example of OmegaT)]. *Materials of the International Scientific and Practical Online Conference "Learning and Teaching in a Multilingual World in Digital Format in Ukraine Today"*, 199–202.

9. Khmelivska, S. I., Kholod, I. V., & Lemyk, I. M. (2023). Innovatsiini tekhnologii navchannia maibutnikh perekladachiv [Innovative technologies for training future translators]. *Zhurnal "Perspektyvy ta innovatsii nauky"*, 4(22), 305–317. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-4\(22\)-305-317](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-4(22)-305-317)

10. Shakhoval, Z. I. (2024). Vykorystannia shtuchnoho intelektu u pidhotovtsi maibutnikh perekladachiv [The use of artificial intelligence in the training of future translators]. *Actual Problems of Personality Psychology in the Modern World*, 205–211.

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Дата першого надходження статті до видання: 21.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.04.2026